

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPĂRHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECĂ
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

Investitura P. Sf. Sale Dr. Vasile Stan Episcopul Maramurășului.

Cuvântarea P. Sf. Sale noului Episcop.

Sire,

Se împlinesc tocmai 203 ani, de când s'a stins în Maramurăș, cel din urmă Episcop ortodox. Cu moartea lui s'a rupt și ultimul zăgaz ce mai rezista acolo, proselitismul catolic. A urmat apoi o lungă perioadă de întunecime, când inima românească bătea tot mai încet, până la alpierea acestui pământ, atât de românesc, la sânul Mamei sale.

Dar n'a fost întotdeauna așa. Înalte vreme, Maramurășul, culb de Volevozi români, cu toate prigoanele statului ungar catolicizat, cu toate răpirile și asupririle lacomilor principi calvini, și-a păstrat prin veacuri credința strămoșească și cu ea, ființa românească, topite, în cursul vremurilor, într'o singură simțire.

Din 14 mănăstiri ortodoxe de odinioară, numai în județul Maramurăș, șase au fost reședințe de Vlădici. Și din aceste cuiburi de credință a pornit lumina celor dintâi traduceri în limba română din cărțile sfinte, făcând începuturile vechii noastre literaturi bisericesti.

Pe lângă prigoane și suferinți, și-a avut deci Maramurășul, descălecător de țări, și clipe de mărire, ce strălucesc în istoria românească, ca mândre scilipiri de soare printre norii cărunți de furtuni. Spița neamului nostru, cu rădăcini vâjnoase în acest pământ a rezistat cu voinicie și viforului și momelilor, pentru că Ingerul său păzitor era sfânta lege străbună.

A rezistat până în clipa cea mai dramatică din viața Românilor transilvăneni.

Când, însă, Biserica Romei reușește să atragă la unire cu ea (1700) o parte a Românilor din fostul stat ungar, minunata unitate de simțire religioasă și românească, ce fusese, veacuri de-a rândul, taina cohesiunii și rezistenței sufletului românesc de pe plaiurile ardeleni, se frânge. Se frânge însuși acest suflet.

În special, sârmanul Maramurăș românesc, cu moartea bătrânului Episcop Dosoffeu (1735), care rezistase eric presiunii catolice, rămâne în bătălia tuturor influențelor străine și dușmănilor politice, ce adorm, pe încetul, instinctul de viață românească și pregătesc prăbușirea.

Sire,

La glasul goanei vestitoare a întregirii neamului, Maramurășul Voevodai, ca și Făt Frumosul din

poveștile noastre, se deșteaptă din somnolența aducătoare de moarte, și-și caută puterile furate: Simțirea și legea românească.

Felicitul Părinte al Majestății Voastre l-a trezit simțirea românească dezrobindu-l, Majestății Voastre V'a fost dată de tronul Cerească binecuvântata menire de a-l înveșnici prin iscăltura regească și vechea țarie, restatornicindu-i legea străbună în Episcopia Ortodoxă înviată a Maramurășului.

Sire,

Toată suflarea românească este îndreptățită să privească în această episcopie o nouă fortăreață a sufletului românesc la granița de miază-noapte a țării, un blindaj moral pentru siguranța acestei granițe. Socotesc, că această voință a fost de față la zămislirea ideii de a o înfăptui. Cel puțin în lumina conștiinței mele stăpânește cu deplină siguranță o astfel de convingere și din ea, îmi închipuiesc, că trebuie să pornească multe îndatoriri episcopale, ce au să împodobească șirul nesfârșit al erarhilor români, cari, din mila lui Dumnezeu, vor păstori biserica Maramurășului.

Dept acela, eu, smeritul episcop destinat să încep acest șir de slujitor al neamului și Bisericii sale, în slujba lui Hristos și al Majestății Voastre, voi năzu mi toate puterile mele trupesti și sufletești, să ridic în Maramurăș în slava ei de altădată, crucea ortodoxă, cu toată dragostea nesfârșită ce radiază din ea pentru lume. Și prin ea să abat privirile concetățenilor mei dela alte horizonturi, de peste granițe, spre inima țării, acolo unde pulsează cu vigoare viața românească, acolo unde de pe Tonul Regal, Majestatea Voastră priveghiați cu trează înțelepciune asupra propășirii și nestirbirii scumpei noastre patrii și unde I. P. S. S. Patriarhul românilor se roagă pentru pacea și bunăstarea sfântului nostru pământ românesc.

Primind din mâna Majestății Voastre cărja de Arhipăstor al Maramurășului, fac legământ solemn în fața Majestății Voastre și a țării întregi, că voi păstori eparhia ce mi s'a încredințat, în adevărul acestor convingeri, totdeauna cu supunere nefățarnică și cu adânc devotament către Majestatea Voastră către patria mea România și către sfânta Biserică dreptmăritoare întemeiată într'ânsa.

Așa să-mi ajute Dumnezeu!

Să trăiți Sire în slavă și fericire!

Să trăiască Măria Sa Mihai Marele Voevod de Alba-Iulia, întruparea nădejdilor noastre de viitor!

Să trăiască și să înflorească D. năstia Română!

Răspunsul M. S. Regelui

Prea Sfinția Ta,

Întărindu-te astăzi ca prim Episcop a reînflința tel Episcopii a Maramurășului, îndeplinesc o plăcută datorie către Neam și Biserică strămoșească. Dumnezeu părinților noștri a hărăzit să fi chemat pentru îndeplinirea acestei înalte și grele misiuni de întărire a neamului nostru, în acest colț de țară, unde e a. năstia nevoe de consolidare a elementului românesc.

Dacă oștirea este chemată să apere granițele Patriei prin jertfa de sânge, Biserica este chemată a le apăra prin întărirea sufletescă și puterea morală a locuitorilor mărghiași ai țării.

Eparhia ce ți-o încredințez astăzi, dându-ți cărja episcopală, este un semn vădit că, în sufletul Meu de Săveran și credincios al Bisericii noastre ortodoxe, am grije deosebită pentru locuitorii acestor plaiuri istorice ale Maramurășului.

Nu este o Eparhie bogată, ci una în care oamenii sunt siliți să muncească din greu pentru câștigarea pâinii de toate zilele.

Iată o cauză și mai mare pentru care stabilitatea unui înalt ierarh în acest colț de Țară, trebuie să bucure sufletele oricărui Român.

Grija ce vei pune în chivernisirea eparhiei se întinde peste cele sufletești și bisericesti asupra celor lumesti ale credincioșilor lor. Prea Sfinția Ta trebuie să fi un stâlp al propășirii economice și culturale ale regiunii.

Cu cât cinstea de a fi primul care se așază pe scaunul noii episcopii este mai mare, cu atât responsabilitatea este mai grea, căci trebuind să pui temelii cea nouă, de țărâ și atârână tot viitorul spiritual și moral al regiunii.

Prea Sfinția Ta,

Intemeierea unui Episcopat Românesc la granița Țării are o înaltă însemnătate națională, este o nouă piatră de hotar, este o hotărâtoare afirmare a drepturilor noastre etnice, este o puternică statornicire a neștirbitrei fruntari lor noastre.

Răsfoind filele îngâbenite ale cronicelor noastre vedem, că ori și când au existat zvâcniri de rededeptare națională, s'au făcut sforțări de reînflințare a acestei eparhii.

În 1391, Voevodul Balce cere la Constantinopol drepturi de Exarh pentru ținuturile Maramurășului, Salajului, Arva Ugocea, Bereg, Celu și Unguraș în folosul Egumenului Mănăstirii Sfântului Mihail din Perle.

În 1600, Mihai Viteazul așază pe Egumenul Tismanei ca Episcop de Muncaci și Maramureș.

Acestea au fost doar laudabile încercări trecătoare. Azi, când România este statornicită pentru totdeauna în marginele ei firești și veșnice, azi, când toată suflarea românească, se străduiește să renască o țară reînviată, această eparhie se înflințează pentru totdeauna.

Iată una din tâlmăcirile adânci ale istoriei.

La renașterea Maramurășului episcopal ai fost chemat Prea Sfinția Ta, fiu al Munților Apuseni — născut în munți din inima Transilvaniei — ești chemat să păstorești în munții dela marginea ei — cu noștii deci oamenii de munte, obiceiurile lor, nevoile lor, durerile lor. Aceasta este o primă chezășie. Studiile ce

le ai făcut, fie în țară, fie peste graniță, și lunga carieră de discipol, prin care ai avut în timpuri de răstărușe să pregătești sufletele tineretului neamului, este a doua.

Prea Sfinția Ta,

Pornești acum cu acest tolog păstoresc, care îți l-am încredințat, pornești pe drum de munte, deci pe un drum pe care te ridici.

Aceasta să fie un semn îmbucurător că tot în'ro îndălțare să fie viitorul eparhiei și al Maramurășului.

Să te binecuvinteze Cel Atotputernic în înalta misiune sufletescă și națională însoțit de toate urările Mele pentru Prea Sfinția Ta și de toată dragostea Mea pentru locuitorii eparhiei.

De Anul Nou.

De Pr. A. Cuznețov

„Poruncă nouă dau vouă :
ca să vă iubiți unul pe altul“.
(Ioan 13,34.)

Această poruncă despre dragostea reciprocă este nouă și pentru zilele noastre. Este nouă pentru noi, pentru că nu o cunoaștem, alții au uitat-o, nu o urmează, au lăsat-o. Deci, nu e fără folos pentru noi, pentru sufletele noastre, ca la începutul Anului Nou în viața noastră să medităm asupra poruncii de iubire reciprocă, să ne iubim unul pe altul.

Noi între noi suntem cele mai apropiate ființe, cele mai asemănătoare una cu alta. Pentru că suntem creați după un singur chip, după o singură asemănare : după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Toți suntem răscumpărați cu Sângele Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos, toți suntem mădulările unui aceluiași trup, suntem copiii aceluiași tată și mamă.

Toate acestea, le auzi, oare, tu celce ești gata să iai ultima bucată dela gura aproapei tale? Auzi tu acest adevăr nou pentru tine? Tu vrei să iai, sau chiar ai luat deja, dela ființa cea mai apropiată de tine, dela cea mai asemănătoare cu tine? Oare, acela este o ființă necuvântătoare, ca tu să-ți permiți atâta neomenie față de el? Dar până și cu ființele necuvântătoare, se cuvine să ne purtăm bine.

„Dreptul are milă de viața dobitoacelor“ (Pilde 12,10). Iar tu nici față de om — fratele tău — n'ai milă? Ești nemilos cu el, ești crud față de el. După o astfel de atitudine a ta, te mai socotești om? Da, ești om; dar fără inimă, fără suflet. Ești om pierdut.

Auzi tu, celce nu dorești binele de aproapei tale, care nu ajuți pe celce se află în năcaz, care râvnești și răpești dela cel slab? Auzi tu această poruncă, nouă pentru tine? Iată, Dumnezeu Tatăl, în dragostea Sa cea mare față de el, n'a cruțat nici pe Fiul Său

și l-a trimis la moarte pentru tine. Iar Fiul pentru mântuirea lui și a vărsat scump sângele Său și și-a dat viața Sa, pentru tine.

Nedreptatea ta o rabdă altul, din cauza ta el suferă. Și tu nu vezi? Nu simți?

După toate acestea ești om? Nu! Tu nu faci parte din omenire, nu ești om.

Membrii aceluiaș organism trăesc în perfectă armonie, împărțindu-și bucuriile și durerile.

Când te doare mână, organismul întreg resimte durerea aceasta; iar la suferința și durerea de aproapele tău, care este părțică din omenire, tu, creștine, ești nepăsător. Te întreb, din nou: Ești tu om?

Asfel dacă nu ne vom iubi unul pe altul, dacă vom uita, nu vom urma porunca aceasta, atunci nu rămâne în noi nimic, nu numai creștinesc, ci nici omenesc. Dacă nu vom dori binele, dacă nu vom ajuta și ceda unul altuia, atunci suntem nu numai răi creștini, ci și oameni răi.

Deci, sub scutul acestei porunci — „să iubim unii pe alții” — pășim spre acest An Nou. Și să nu uităm, că tot ceea ce cugetăm, vorbim, sau facem spre paguba aproapei noastre, e spre vecinica noastră pierzare. Năcăjind, asuprind și nedreptățind pe altul, ne pregătim osânda noastră proprie.

Din fața altarului

Meditație de Pr. Teofan Herbeiu

„Mila și adevărul s'au întâmpinat; Dreptatea și pacea s'au sărutat. Adevărul din pământ a răsărit și dreptatea din cer a privit. (Ps. 84 v. 12).”

Slujind Domnului, repetăm adesea cu glas smerit, această profeție în care ni se arată care trebuie să fie raportul dintre Dumnezeu și om, când sufletul omului e clădit pe temelie de Nemurire, Milă, Adevăr, Dreptate și Pace.

Zis-a profetul în inima sa: „Cu adevărat ești Dumnezeul cel ascuns”. Dar cu convingerea, că El există și în admirația față de lucrările mâinilor Sale, cari îi vestesc tăria, le spunea. Fiindu-ne arătată mărirea lui Dumnezeu, prin graiul ceriurilor, cari ne spun adevărurile eterne, noi prin intruparea Fiului Său, am dobândit și legea eternă divină. În această lege sunt unite toate raporturile necesare între Dumnezeu și om, precum și toate raporturile create și posibile, sau cari se pot crea. Fost-a vădită prin venirea Mântuitorului puterea lui Dumnezeu. Ceea ce profeții vestesc cu secole înainte, se realizează. Din mila față de turma risipită din lipsa de adevărat păstor, primit-a Domnul chip de rob. Și ca s'o ridice la viață, jertfitu S-a Cel fără de păcat. Cu venirea Sa, darurile cerului primesc adevăratul sens. Și tot ce părea milă și adevăr, dreptate și pace, doveditu s-au simple forme de exploatare, incapabile a mântui sufletul.

Două lucruri aveau să fie schimbate, anume ordinea morală, care se referă la sufletul omului și ordinea socială. Atunci când Domnul Iisus apare primadată între oameni, avea să se prezinte în numele Tatălui. Schimbarea sufletului și înălțarea lui până la cele mai desăvârșite virtuți, cere timp și o proprie conlucrare a omului. Iar întemeierea unei societăți văzute, înzestrată cu însușiri ca: unitatea, universalitatea, stabilitatea și sfințenia, cere un timp și mai îndelungat; și mai cere conlucrarea unei mulțimi de oameni de toate vârstele, și din toate locurile. Puterea lui Dumnezeu, prin Iisus Hristos a întemeiat această societate, întru care noi suntem rânduiți ca și continuatori ai transiterii Harului divin. În fața acestei puteri nu există libertate, care ar putea fi respectată, ci cuprins în vraja puterii Dumnezeiești, simți o imensă energie, căreia te supui imediat, căci ea vestește, oricărui om care nu se teme a se întâlni cu Dumnezeu, pe Stăpânul Ceriului și al pământului. În acest act divin este propriu faptul, că celor ce vreau să-l primească, nu li se cere nici studiu, nici știință și nici un fel de pregătire, care costă timp sau distincție: li se cere numai bunacredință.

În contra acestei energii, câștigată prin Taina Dumnezeiască, necredinciosul stă desarmat, căci n'are altă armă decât tăcerea. El va trebui să tacă, atunci când aude cum strigă cel drept: „Mâna lui Dumnezeu lucrează aci”. Noi zicem că s'a petrecut o minune, că Dumnezeu Și-a exercitat puterea asupra naturii, Și-a manifestat prezența între oameni.

Toți să ne dăm seama că mobilul multor minuni suntem noi preoții, pe cari Duhul Stânt ne-a pus să întărim turma lui Hristos!

Din înaltul Cerului — cu rugăminte de a nu oprim pentru păcatele noastre Darul Sfântului Duh — împorâm, în aer de tămâie, pe raze de credință, și în mireasmă de increzătoare speranță, puterea lui Dumnezeu — minunea —, care să ne aducă Mila, pacea și Dreptatea.

Din pământ a răsărit minunea mântuirii. Prin împărțirea pâinii și a vinului se naște minunea împăcării. „Aceasta s'o faceți întru pomenirea Mea”. Atât ne este rostul în viață. Robi ai păcatului, aducem jertfe pentru păcatele noastre, eam și pentru ale poporului, ca, prin această împreună conlucrare, să trecem mai ușor momentele din viață, identice cu acelea din grădina Ghetsimani.

În dorul de a păși pe urmele Lui, vom fi siguri. Ingenunchiați, îi vom zice: „In Tine și prin tine suntem, ceea ce suntem”.

Baptismul se mișcă iarăși

Gazetele din Capitală ne aduc o știre, ce nici nu ne prea surprinde. „Alianța mondială baptistă” dă un nou asalt pentru recunoșterea sectei baptiste cu titlu de „Cult”. Adică se cere o situație de perfectă egalitate cu cultele istorice ale țării, cari cel puțin au o tradiție pe pământul românesc de astăzi, în vreme ce baptismul e o infiripare, d'abia de câteva decenii, și aceea strecorată printre Românii dela frontiera apuseană prin meșteșugurile politicele meschine unguerști, și nici decât ca o necesitate simțită, atunci ori azi, de sufletul românesc, ori de acord cu vr'o necesitate a Statului român.

Dincoatră!

De altfel, noi am mai scris în coloanele noastre,

din anul trecut, pe tema aceasta. Așa că, astăzi, aproape nimic n'am avea de adăugat, decât revolta sufletului românesc împotriva acestei noul uneltiri viclene ce ne vine de peste frontieră.

Dăm numai o caracterizare a baptismului, foarte reușită, pe care o împrumutăm din ziarul „România” (11 Dec.) tocmai în legătură cu asaltul baptist împotriva frontierei noastre.

„Fiecare episcopie își are specificul ei, cea a Aradului poartă în cuprinsul ei moștenirea unei lupte de principii și de practică confesională. Baptismul unguresc din epoca maghiară lucra cu succes în aceste părți. Mulți români de ai noștri, din ce motive, nu înțelegem, și-au părăsit legea strămoșească și au trecut la baptismul unguresc. Pe atunci era o sigura comunitate baptistă în toată Ungaria, cu centrul în Buda Pesta și cu filiale mai ales în românimea din spre partea de apus de azi a țării.

„Prin baptism se pune în față două concepții creștine: cea ortodoxă orientală, hierică și chiriarhică, tradițională și ecumenică, rituală și canonică — și cea radical protestantă: baptismul, cea fără harul chiriarhic, fără tradiție și ritual liturgic, fără canon și fără ecumenicitate, fără simbol și datină, fără sfinți și icoane, fără semnul creștinismului apostolic: Crucea.

„Una, — concepția răsăriteană, — caută să țină dreapta credință ortodoxă română — așa cum a crescut ea pe acest pământ înflorit al României prea frumoase, așa cum s'a înviorat ea fără încetare din apele ecumenicității orientale, înfățișându-se ca o conștiință religioasă colectivă ortodoxă română, cu valoare, nu atât în individul trecător, dar în sfântul Popor al credinței totale strămoșești.

„Cealaltă concepție radicală protestantă, baptismul, caută să individualizeze conștiința creștină, să o reducă la o acțiune religioasă subiectivă concentrată în jurul unui singur izvor de alimentare: Biblia și în special noul Testament.

O simplificare și o uniformizare până la cea mai simplă expresie, până la o dislocare din specificul atât de bogat în coloratură de tradiții și de datini, de variație și de creațiune artistică, muzicală, arhitectonică și picturală, gloria de totdeauna a marilor biserici bizantine orientale și catolice medievale. Iată calea pe care merge o concepție creștină radicală, ca baptismul.

„Clocnirea dintre aceste concepții are caracter istoric medieval. La noi este localizată mai mult în Eparhia Aradului, — ca o moștenire dela fostul stat unguresc, cu tendințe de difuzare în tot organismul bisericii ortodoxe,

„Dar aci se găsește pe scaunul episcopal un episcop care-și dă seama de acest proces istoric de care nu a scăpat nici biserica romano-catolică:

„Experiența acestei biserici, care a știut și știe așa de bine să fie stăpână pe conștiința credinciosului catolic, înlăunfrul sufletului căruia se da lupta de cucerire a conștiinței și de valori fiecare a creștinismului, va fi calea de urmat.

„Noi, ortodocșii avem însă în plus avantajul că reprezentăm o concepție creștină în care se păstrează echilibrul și armonia dintre autoritatea religioasă din afară și libertatea de colaborare interioară subiectivă a credinciosului ortodox — ne găsim cu alte cuvinte la mijlocul extremelor catolice și protestante.

P. S. Andrei Magieru al Aradului experimentează o pedagogie creștină ortodoxă pentru menținerea a-

cestul echilibru în punctul în care protestantismul radical sub forma baptismului dispută temelile ierarchico-istorice ale ortodoxiei.”

Cel ce scrie cele de mai sus, este d. T. P. Păcescu, teolog, inspector general în Ministerul Cultelor și efor al Bisericii ort. române.

D Să întrunește toate condițiile unei drepte judecări în cauză, ca și pentru a l se respecta cuvântul spus în largul publicității românești despre rățacirea, în sine, baptismului, și despre primejdia lui în raport cu viața românească și Statul român.

Citind cele de mai sus, suntem bucuroși să știm, că Sfântul Sinod, căruia l-a fost transpusă de Ministeriu memoriul „Alianței mondiale baptiste”, a hotărât să lămurească opinia publică despre intențiile acestei secte, ca și despre mijloacele de care ea se servește.

Noi, cei dela aceasta frontieră, îl cunoaștem prea bine pe acești sectari și apucăturile șefilor lor; și numai ne mirăm de răbdurila, de sus și de jos, față de acești rătăciți, cari se despart de noi așa de ușor și se leagă de orice „Vântură-țară”.

Dar ne mai mirăm, mai ales, de Stăpânirea, care l-a purtat așa zicând în brațe, până aci.

Și ne vom mira și mai mult acum, dacă s'ar întâmpla — aceea ce na vrem să credem — ca „Alianța” să răzbească în România, sporind prăpastiile sufletești din sinul poporului român, tocmai acum când s'au găsit și pus în lucrare metode de înfrângerea spiritului de desbinare în politică și în viața socială a noastră.

Sau, poate, domeniul spiritual-moral românesc să merite mai puțină grijă de apărare pentru stăpânirea românească?

Ne îngrozim și numai la gândul unei asemenea eventualități!

De aceea, căpeteniile baptiste, cari ne asediază — pe noi cei cu un trecut aproape bimilenar de Creștinism — ar trebui îndrumate la popoarele păgâne, să propovăduiască acolo, dacă au prisos de râvnă și de mijloace. Iar nouă să ne dele pace!

Poporul românesc dela frontiera vestică ar putea găsi prilejul și formele unui protest după cuviință.

Text biblic pentru Straja Țării (la ridicarea pavilionului)

— Pentru Străjerii cursului secundar —

de Preot Petru Bogdan.

„La mânia, nu păcătuiți; soarele să nu apună întru mânia voastră” (Efes. 4, 26)

Dragi Străjeri,

Vă pun o întrebare. Voi, care-l vedeți cu ochii sufletești pe Iisus în biserică; voi, care cunoașteți dela Religie viața pământească a blândului Mântuitor — vi-l amintiți altcum decât senin, cu fața luminată de o nesfârșită bunătate și cu o uriașă putere de lertare în ochii săi? Nu Iisus Cristos a fost și este bunătatea întrupată.

Doar o singură dată l-am văzut mânios cu biciu de funii izgonind pe vânzătorii din templu. Inșă aceea nu era o mânie josnică, pornită din ură, ci o mânie sfântă și dreaptă, pornită din dragoste și râvnă față de Dumnezeu.

Aceasta este singura mână permisă, despre care zice Apostolul : „Mânați-vă și nu greșiți“. Adecă singura voastră mână să fie contra păcatului, contra satanei. Acesta este mânia sfântă, mânia lui Iisus.

Dragi Străjeri,

Ceeace vreau eu să scot din inima voastră este obiceiul urât al mâinii pornite din dușmănie : aceasta este păcat. Ea trebuie să facă loc iertării și dragostei.

Iertarea și dragostea creștină sunt leacul acestui păcat al mâinii.

Iertând pe cel ce ne-au greșit călcăm pe urmele lui Iisus care a iertat un ocean de păcate omenești prin cele câteva cuvinte rostite pe cruce pentru cel ce le-au răstignit : „Părinte iartă-le lor, că nu știu ce fac“. (Lc. 23₃₄).

Deci, cum să nu luăm la inimă iertarea ? Cum să nu lăpădăm mânia ? !

Mânia aduce mult rău, și nici nu stă bine unui străjer, așa cum nu e frumoasă furtuna ce acopere cu nori întunecoși seninul cerului. Un străjer cu fața întunecată de mânie este neplăcut și colegilor săi.

Amiștiți-vă, numai, că fața lui Cain s'a posomorât și s'a întunecat de mânie înainte de a-l ucide pe fratele său Avel. Mânia l-a făcut pe Cain ucigaș de frate. Mânia l-a făcut pe puternicul Samson să sgudue stâlpil casei și s'o dărâme peste dușmanii lui, murind împreună cu ei. În mânia lui și-a pierdut în-suși viața.

Străjeri,

Se apropie timpul când vă veți mărturisi și cumineca. Lăsați laoparte cearta și mânia. Ați văzut cât rău aduce. Un străjer adevărat nu ține minte răul. Nu uitați că Iisus ne poruncește să dăm cu pâine în celce aruncă în noi cu pietre. Impăcați-vă unul cu altul. „Iertați și vi se va ierta“ (Lc. 6₂₇). Încă de azi luați hotărârea ca soarele să nu apună întru mânia voastră.

Amin.

Prin Tine...

De Pr. Teodor Sărac — Bihor

Prin Tine,
Divine,
Primim toți
Iertarea.
Cărarea
Ușor poți
Să ni-o'ndrești
Spre bine.

Ca ghiața,
Ni-e viața,
De rece.
Intr'una,
Cununa
Ei, trece.

Credința,
Speranța

In Tine,
Stăpâne,
Sunt puse.

Iisuse,
Mă scapă
Din toată
Durerea.

Iubirea
Din Ceruri
M'adapă.

De-apururi,
Mă iartă,

Cuvinte,
Preasfinte !...

Conferința catihetică a protopopiatului Vinga

De Participantul.

În ziua de 29 Noembrie a. c., a avut loc conferința catihetică a preoșimei tractuale, cu participarea aproape a tuturor preoșilor. (A lipsit numai Pr. Coriolan David din Pișchia, care fiind învățător, a fost reținut la serviciu).

După săvârșirea serviciului divin, deschiderea a fost făcută de P. C. Sa Părintele protopop Alexandru Boeșianu, printr'o simțită cuvântare cu privire la menirea conferințelor catehetice și salută totodată în mijlocul preoșimei pe membrii corpului didactic din loc, în frunte cu Dl. subrevizor de control, Vasiliu.

Urmează lecțiile practice : „Nașterea Domnului“ la cl. I. predată de părintele Gutu Tiberiu din Satchinez și „Parabola celor doi datornici“ la cl. IV. predată de părintele Aurel Sebeșan din Felnac.

La discuții au luat parte : părintele protopop, precum și preoșii : Nicolae Cimpoieș, Petru Bogdan, Gheorghn Iescău și Dimitrie Anghel.

Preotul Nicolae Cimpoieș, ținând seama de cea mai nouă programă analitică, propune să se intervină la forurile în drept, ca aceasta să fie modificată, revenindu-se la vechea programă analitică, deoarece cea nouă nu prevede nici o parabolă.

După aceea preoșii Tiberiu Gutu și Nicolae Cimpoieș își citește conferința : „Manifestările antimorale și antisociale la copil și combaterea lor“, iar preotul Traian Stan, conferința : „Personalitatea preotului Catihet“. La discuții au luat parte : părintele protopop și preoșii : Petru Bogdan, Gheorghe Luca, Ioan Șchopu și Dr. Nicolae Iorgovan.

Atât lecțiile practice cât și conferințele au dovedit că preoșii respectivi au deplină înțelegere a problemelor puse, însoțită de o muncă serioasă întru clarificarea lor.

Despre ce să predicăm ?

7 Ianuarie. Sf. Ioan Botezătorul. La sf. evangh. Ioan 1₁₉₋₂₀ ni se spune despre întrebarea pusă de Iudei lui Ioan Botezătorul și despre răspunsul sincer și cinstit, dat de Ioan. Pentru mântuirea noastră este foarte necesar să ne punem și noi această întrebare : „Cine ești tu“ ?

1. Făptură, slabă ființă omenească. Vechiul dicton, că între cele puternice omul este cel mai puternic, chiar și după realizările omenești cele mai moderne, nu se confirmă decât parțial. Omul este neputincios chiar și față de elementele naturii, adeseori chiar în fața realizărilor lui proprii. Ce este orice realizare omenească față de un cutremur de pământ, erupția unui vulcan, inundația unui fluviu sau lavina de zăpadă pornită din vârful muntelui ? Ce este omul ? (Iov 14₁₋₂, Ps. 143₄).

2. Păcătos. Cea mai mare neputință a omului, este neputința, slăbiciunea morală. Nici cea mai înaltă cultură nu este în stare să acopere incultura morală. Prin această slăbiciune, ființa omenească, coroana făpturilor se coboară în rândul ființelor necuvântătoare.

Prin păcatele sale, omul își pune de bună voie lanțuri de robie, libertății sale morale, chipul și asemănarea lui Dumnezeu în om, prin păcat dispare, luându-i locul chipul hădos al diavolului. N'am fost oare și noi vreodată sau chiar acum în astfel de stare ? Creștin. Cea

mai de preț podoabă a ființei omenești este creștinismul. Curăția hainei primită în botez, trebuie să o prețuim mai presus de orice. Dreptul de întâia naștere primit prin botez nu este îngăduit să-l vindem pe prețul unei porții de plăceri lumești. A fi creștin înseamnă a fi sfânt, a aparține adunării fiilor harului Dumnezeu, fiind în stare să răstignești păcatul din tine.

Ceeace suntem, făpturi slabe, oameni păcătoși, ne îndeamnă la umilință. Ceeace ar trebui să fim, creștini, ne deschide isvorul fericirii celei adevărate. „Tu cine ești” și ce vrei să fii?

8 Ianuarie. Dumineca după Botez. (Mat. 4₁₂₋₁₇). Intre oameni, pe pământ, stăpânesc două împărății. Una este împărăția lui Dumnezeu, alta, împărăția diavolului. Când inimile și sufletele oamenilor sunt împodobite cu virtuțile moralei creștine, ei viețuiesc în deplină fericire, în hotarele împărăției lui Dumnezeu. Când însă în locul virtuților creștine între oameni se încuibă păcatele de tot felul, ei trăiesc aici pe pământ, în hotarele împărăției Diavolului.

Toți dreptii vechiului legământ, au trăit și murit dorind și luptând pentru împărăția lui Dumnezeu. Oamenii gemeau însă sub jugul împărăției diavolului prin păcatele lor și atunci când acestei împărății i-a căzut jertfă chiar și capul înainte mergătorului Ioan, Dumnezeu a trimis pe unul născut fiul său, ca să continue lupta începută de dreptii legii vechi, împotriva diavolului, să-i înfrângă puterea, restaurând în lume împărăția lui Dumnezeu. (Mat. 4₁₂). În sfânta scriptură avem mai multe mărturii cari ne dovedesc frumusețea împărăției cerești. Astfel arhidiaconul Ștefan (Fapte 7₅₅₋₅₆) sf. Ioan evanghelistul (Apoc. 21₁₋₅), sf. Apostol Pavel care a fost răpit până la al treilea ceriu, (I. Corint. 2₉), Mântuitorul Iisus Hristos, în repeșite rânduri și locuri ne spune mai multe asemănări despre împărăția lui Dumnezeu. (Matei 13; 18₂₃; 20₁; 22₂; 25₁; Ioan 6₂₇₋₃₅).

Un sfânt părinte bisericesc voind să arate nespula dulceașă și fericire a împărăției lui Dumnezeu zice: „Închipuiți-vă cât este de amar iadul cu focul lui ce nu se stinge, cu viermele ce nu doarme, cu milloanele lui de pedepse și chinuri înfricoșătoare. Dacă ar cădea întrânsul un picur din bucuria ceriului, ar stânge toate fiăcărilor iadului, ar îndulci toată amărăciunea lui, ar înceta toate chinurile și lacrimile lui”.

Intrebat asupra timpului venirii împărăției lui Dumnezeu, Iisus răspunde fariseilor la Luca 17₂₀₋₂₁. Cum poate fi împărăția lui Dumnezeu în noi? Impunând cele dela Ioan 17₃, Marcu 8₃₄, Ioan 14₆. Cunoșcând deci calea, n'avem decât să mergem pe ea drept înainte, săvârșind tot în lumina adevărului Dumnezeuesc. (Ioan 3₂₁).

15 Ianuarie. Dumineca 29 după Rusalii. Și în sf. Evanghelie de azi, ca și în alte locuri din sf. scriptură, lepra — ca și celelalte boli și suferinți — nu închipue altceva, decât păcatul. Precum lepra este cea mai cumplită și totodată cea mai scârboasă boală, tot așa de de cumplit și dezastruos în urmările lui, este păcatul. Precum lepra desfigurează, așa desfigurează și păcatul pe om. Cel boinov de lepră este considerat mort, totașa și cel păcătos. (Efes. 2₁). În legea veche cei sănătoși, aveau dreptul și chiar datoria de a izgonii dintre ei pe cei boalavi de lepră.

Oh, ce bine ar fi dacă ne-am teme tot atât de mult de păcat ca și de lepră ori altă boală molipsitoare. Să ne despărțim de cei ce au apucat pe căi

greșite și prin felul lor păcătos de viață, periclitează și viața noastră. (II Corint. 6₁₇). Sf. evanghelie ne arată că cei leproși erau zece, adeca umbiau în ceată, se adunau împreună. Intr'adevăr este un fenomen psihic acesta, că toți cei ce se aseamănă se adună, cum zice și proverbul.

Bețivii își află tovarășii ca și ei, tâlharii și escrocii formează tovarășii; desfrânații se întâlnesc în anumite localuri etc. Pentru ce oare? Pentru că în singurătate se tem de glasul cugetului care iar mustră.

Credincioșii încă simt nevoia de a se aduna, dar câtă vreme cei păcătoși adunându-se merg spre pierzare și sorb împreună otrava morții, ei — cei credincioși — adunându-se sub puteri de viață nouă din visfiera cuvântului lui Dumnezeu. Cu toată această deosebire, scripturile sfinte ne arată că cei dintâi sunt în majoritate decât ceștiaștii. (I. Ioan 5₁₉; I. Petru 2₁₁).

Nă mai spune apoi sf. Scriptură, ca leproșii stăteau *departe* de Iisus. Oh, cât de departe fine păcatul pe om de Dumnezeu.

Această imensă distanță este totuși străbătută de dragostea Dumnezeiască, prin Iisus Hristos, care s'a pogorât la omul păcătos, să-l apropie iarăș de Dumnezeu. (Efes. 2₁₈).

Rugându-se să-i mântuiască de lepră, Mântuitorul îi îndrumă pe leproși să se arate preoșilor. Aci este vorba despre îndrumarea celor păcătoși, de-a merge la mărturisire.

Preoșilor le-a dat Dumnezeu prin sf. Apostoli puterea de a lega și deslega. (Ioan 17₁₈; 20₂₂₋₂₃).

Focul marturisirii arde toată lepra păcatului. Precum cel lepros dacă se vindecă — foarte rar — este considerat ca înviat din morți, totașa cel păcătos prin mărturisire, primește dreptul de a intra într'o viață nouă. (I Ioan 1₉). Dintre cei trimiși la preoși, unul singur a venit să-și arate recunoștința față de Iisus. Tu creștine mulțumești vreodată pentru cele ce ceri? Fii băgător de seamă, căci vai, cât de nenorocite sunt acele suflete, cari mereu cer dela Dumnezeu și niciodată nu-i mulțumesc. Mulțumirea este firul care te leagă de cel ce t-a mântuit și pe care se coboară mântuirea.

Cronică

De anul nou

Un an se scurge în vecinicie și altul vine, pentru a-l lua locul și a te chema, pe toți, la datoria către Domnul și către viața noastră însăși.

Nu vom încerca să facem un bilanț, care ar fi și greu de realizat: ce-am făcut — și cum — și ce-am rămas datorii Domnului și conștiințelor noastre în cursul anului ce se încheie. Bilanțurile, la propriu vorbind, nu aparțin vieții duhovnicești, pe care trebuie s'o trăim după poruncile și voința sfântă alui Dumnezeu. Sub acest raport, noi trebuie să avem, dintru început chiar, conștiința de toată clipa vieții, că suntem numai — „datornici” în raport cu ceea ce datorim Domnului și noastră înșine, inclusiv societății din care facem parte sub multiple raporturi.

În loc, deci, de ceeace ar fi să fie un bilanț al anului încheiat, noi rămânem același datornici de a ne curăți de relele obișnuite individuale — cum este prinsă

chestiunea și în articolul de „an nou” al colaboratorului nostru de azi, — și de a ne sporti, mai ales, patriotismul duhovnicesc, după dictonul davidic. „Vremea este de a face Domnul”, și ca „toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm”. Când aceasta reconfortare în cele duhovnicești se va fi înstăpânit în conștiința individului, d'abia în aceasta vom avea și chela realizărilor, individuale și sociale, a slujbei în care suntem puși.

Cu aceste gânduri îndreptate către cetățenii noștri și către colaboratorii la slovă și la lucrare în cuprinsul eparhiei, facem și noi cuvințioasa urare de —

„An nou”, spornic în cele duhovnicești, de bună binecuvântată în slujba Credinței și de înăptare cât mai sus a Neamului, pe scara virtuților creștinești!

P. Sf. Sa Părintele episcop Vasile al Maramureșului a plecat din Sibiu, spre locul său de reședință, la Sighet. În drum, la Oradea l-a ieșit într-o întâmpinare o delegație a Consiliului eparhial, iar la intrarea pe teritoriul reinviatului episcopii, în gara Valea lui-Mihai, și-au făcut onorurile reprezentanții Prefecturii, ai Bisericii și Primăriei. Tot așa în trecerea pe la Carei și Satu Mare. În orașul de reședință P. Sf. Sa a fost întâmpinat cu arc de triumf și cu o și mai mare bucurie de Primăria orașului și de Comandantul garnizoanei. Clerul L-a așteptat la reședința episcopescă, după care a urmat serviciul Vecerniei cu Priveghiere. A doua zi Joi, a avut loc, cu mare fast, întrecut numai de bucuria cea din suflete, însuși actul instalării Sale, recepțiile la reședința episcopescă, masa comună și concertul festiv.

766 cărciumi evreiești din satele și orașele din nordul țării au fost închise definitiv de Dl. ministru de Interne, în zilele trecute. Motivul suprimării este, că în legătură cu ele se produsese agitații de natura de a tulbura ordinea publică. Regiunea în cauză cuprinde nordul Moldovei și al Maramureșului, dimpreună cu Bucovina — pe unde suntem prea bogați în cetățeni perciunați. Suntem de acord cu sistarea acelor cuibare ale răului. Cu un adaus explicativ: Încă de mai înainte de războiu, eparhiile ardelenice și mitropolia noastră solicită, mereu, reglementarea și suprimarea înspăimântător de multelor cărciumi evreiești. Și-ar fi la timp, ca procesul început, să fie solicitat de a fi dus mai departe, și pe alte temeuri: economice și morale, nu numai de ordin polițial, împotriva acestor pepiniere de risipă și desfrâu. Învoirea măsurilor de odinioară ni se pare a fi oportună.

Profesor de latină — preoțit: Nu la noi, ci în eparhia Argeșului. E vorba de domnul, acum părintele **Toma Vasilescu**, — vechiu și distins profesor de limba latină la liceul de băieți din Slatina, fost director de liceu având cultură teologică la bază, — care la vârstă de aproape 40 ani, a îmbrăcat haina preoțească. Și, mai mult de cât atât: continuă să rămână profesor de latină, având învoirea să slujească onorific.

Într'adevăr, caz vrednic de toată lauda și bună pilduire și pentru alții! („Păstorul Ortodox”, Pitești).

Informațiuni

Sfintele sărbători ale Nașterii Domnului, cari, ni-au sosit în albul pâr al naturii, au umplut și încălzit și astădată sufletele credincioase cu bucuriile și nădejțile creștinești de mai bine. Din prilejul sfințelilor sărbători, serviciile religioase la Catedrală au culminat în slujirea arhierescă din prima zi. P. Sf. Sa Părintele episcop Anar-i a slujit adică sf. Liturghie, asistat de un mare sobor preoțesc, iar după prilejul a cuvântat.

În decursul aceleiași sfinte liturghii, a fost hirotesit întru protopop P. C. Sa pâr. Florea Codreanu, ales și confirmat protopop al Aradului.

A doua zi a sfințelilor sărbători a slujit noul protopop al Aradului, P. C. Sa Florea Codreanu, cu un alt sobor de preoți.

În ziua a treia, sf. Liturghie a fost slujită de P. C. Ionom stavrofor Mihai Păcățianu, cu alt sobor de preoți. La priceasnă, P. C. Sa, în calitate de mandatar eparhial, care condusese și actul electoral protopopesc, a făcut instalarea noului protopop al Aradului, în cadrul unui cuvânt de ocazie. P. C. Sa noul protopop a răspuns, prin cuvinte de mulțumiri către superiorii, și de bune asigurări cu privire la activitatea ce-l așteaptă ca protopop. De altfel, binecunoscutele calități, și felul de viață și afirmare ale Sale, cunoscute și apreciate, și până aci, sunt garanții suficient pentru realizarea bunelor nădejdi obștești, cari l-au ridicat în scaunul protopopesc.

Îl dorim și noi ani mulți și roade bogate de activitate, de pe urma vrednicului său înaintaș, pe care l-a scos la iveală, în cuvântul său de instalare, ca un părinte necrotitor de până aci și ca model de urmat.

Mulțumită arhierescă. P. S. Sa Părintele Episcop Andrei mulțumește pe această cale tuturor aceluia cari de sfintele sărbători ale Nașterii Domnului și de Anul nou l-au felicitat și roagă pe Dumnezeu să dăruiască tuturor viață pașnică, aducătoare de bogate roade duhovnicești în noul an.

Sumarul nostru pentru anul trecut e în curs de tipărire și se va anexa la No. proxim.

Nr. 10420—1938.

Comunicat

Aducem la cunoștință obștească bunul gând al Rezidenței Regale Timiș și al altor mulți buni români, cari au luat hotărârea de a edita, în Timișoara o gazetă pentru popor, „Luminătorul”.

Foia va fi direcționată și sprijinită de un mănunchiu de intelectuali, și, prin urmare, avem toate bunele nădejdi, — pentru a căror realizare, însă, se cere și o largă încurajare prin abonamente.

Recomandăm deci Clerul și Credincioșilor noștri, ca, după ce aceea foia va fi apărut, s'o sprijinească prin propagandă și prin cât mai multe abonamente.

Arad, la 22 Decembrie 1938.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad

Nr. 10479 - 1938.

Comunicat.

C. preoți din comunele rurale sunt invitați ca după terminarea serviciului religios, în una din duminicile sau sărbătorile înainte de 8 Ianuarie 1939, să explice populației importanța prezentării lor la *viza livretelor*, care este în legătură cu pregătirea mobilității, iar pentru cei ce nu se prezintă, să arate răul ce-l aduc statului, precum și sancțiunile cu cari se pedepsesc acești infractori, (închisoare dela 15-60 zile).

Termenul în care trebuie să se prezinte fiecare cetățean este publicat în toate zărele din localitate și publicațiuni individuale cari s'au trimis la toate Primăriile.

Arad, la 20 Decembrie 1938.

Consiliul Eparh'ial.

Nr. 10328/1938.

Notă.

Aducem la cunoștință On. Oficii parohiale și protopopeștii spre știre și conformare, că revocăm autorizația de colportaj dată lui Ioan Ursu.

Arad, la 20 Decembrie 1938.

Consiliul Eparh'ial.

No. 10458/938.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de **Capelan protopopesc în Arad**, devenit vacant prin promovarea preotului Viorel Miheșiu de paroh, se publică concurs, cu termen de *30 de zile* dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Veniturile sunt: salariul dela Stat, sesia preoțească, locuință, sau chirie bugetară, 1/3 parte din stolele protopopului, birul în suma de 600 Lei anual.

Alesul va servi și va îndeplini în biserică și în parohie funcțiile încredințate de protopop. Va catehiza la școlile primare la care va fi repartizat. Va plăti impozitele după beneficiile sale.

Reflecianții își vor adresa cererile către Consiliul parohial din Arad, le vor ajusta cu actele necesare, dovedind că au calificare pentru parohii *urbane*.

Cererile se vor înainta Sfinței Episcopii a Aradului. Pentru prezentare în sfânta biserică, spre a se face cunoscuți enoriașilor, reflecianții se vor anunța protopopului.

Consiliul Parohial din Arad

1-3

Concurs

În conformitate cu ord. Ven. Consiliu eparhial Nr. 5382/1938 prin aceasta se publică concurs cu termen de *30 de zile* pentru ocuparea parohiei *I din Săvârșin*, devenită vacantă prin trecerea în statul de pensie a preotului Iosif Ognean.

Venitele acestei parohii sunt:

1. 16 jugh cad. teren arabil în posta Utviș.

2. 3 jugh. pământ, parte arabil, parte fânș în țarină.

3. 32 jugh. pășune și pădure.

4. Birul legal.

5. Stolele legale.

6. 16 votari urbariale după pământul parohial.

7. Locuință în casa parohială situată în filia Vinești.

Indatoririle preotului sunt:

1. Să catehizeze elevii școlilor primare din localitate.

2. Să achite toate impozitele către stat și comună după beneficiul parohial.

Parohia este de clasa I-a. Celce reflectează la acest post vor trebui să obțină învoirea prealabilă a P. S. Sale Păr. Episcop Andrei pentru a putea recurge la această parohie, conf. comunicatului Nr. 2334/1938, publicat în nr. 14 al organului „Biserica și Școala”.

Cererile de concurs ajustate cu documentele de calificare și adresate consiliului parohial din Săvârșin, se vor trimite în termenul legal Ven. Consiliu eparhial.

Recurenții, cu aprobarea protopopului tractual, se vor prezenta în Sf. Biserică din Săvârșin spre a se face cunoscuți credincioșilor.

Din ședința consiliului parohial din Săvârșin, ținută la 1 Iunie 1938.

ss. Iosif Ognean

președinte.

ss. Petru Eleneșu

notar.

În înțelegere cu Procopiu Givulescu protopresbiter.

1-3

Concurs

În conformitate cu rezoluțiunea Venerabilului Consiliu Eparhial ort. român Nr. 9444-1938 pentru îndeplinirea parohiei *Hodoș* se publică concurs cu termen de *30 zile* dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreună cu această parohie sunt:

1. Sesiunea parohială de 32 jugere.

2. Stolele legale.

3. Intregirea salariului dela stat.

4. Locuință în edificiul primăriei.

5. Birul legal ce se ia în concurs din oficiu.

Parohia e de cl. II-a și dela recurenți se cere asemenea calificările.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul său și va catehiza la școala primară fără altă remunerație.

Recurenții conf. comunicatului Nr. 2334-938 din „Biserica și Școala” Nr. 14 a. c. vor cere aprobarea prealabilă a P. S. Părintelui Episcop eparhial Andrei pentru a putea candida, iar cererea de concurs, cu toate actele, o vor înainta Consiliului Eparhial Arad și vor cere aprobarea protopopului domiciliat în Recaș pentru a se putea prezenta în sf. Biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratoric.

Hodoș, din ședința Cons. par. dela 4 Decembrie 1938,

ss. Romul Popovici

preot-președinte

ss. Florea R. Stanciu

not. cons. par.

În cointelegere cu: ss. Iosif Goanță protopop, Recaș.

1-3